

Щодня треба розм'якшувати цеглу, треба пробиратися через липку масу, що називає себе світом, щоранку стикатися з паралелепіпедом із бридкою назвою, із собачою радістю від того, що все на своєму місці — та сама жінка поруч, ті самі черевики, той самий смак тієї самої зубної пасти, та сама нуда будинків навпроти, шеренги брудних від часу вікон із вивіскою «Бельгійський готель».

Як знеможений бик, устромляти голову в прозору масу, в центрі якої ми п'ємо каву з молоком і розгортаємо газету, аби дізнатися, що сталося в якомусь із закутків скляної цеглини. Не визнавати того, що плавний поворот дверної ручки, цей рух, який міг би змінити все, виконується з холодною дієвістю щоденного рефлексу. Бувай, кохана. Нехай тобі щастить.

Стискати між пальцями ложечку і відчувати її металеве биття, її непевну осторогу. Як боляче ігнорувати ложечку, ігнорувати двері, ігнорувати все те, що, вилізавши звичкою, набуває належної гладкості. Наскільки легше прийняти просту пропозицію ложечки й застосувати її до розмішування кави.

Хіба це зле, якщо кожного дня нам знову трапляються ті самі речі, завжди одні й ті самі. Що поруч із нами та сама жінка, той самий годинник, і що розкрита книжка на столі знову кататиметься на велосипеді наших окулярів — що в цьому поганого? Але треба, як понурий бик, схилити голову, із центру скляної цеглини перти назовні, до чогось іншого, яке так близько від нас, недосяжне, як пікадор, який так близько від бика. Мордувати свої очі, дивлячись на те, що пропли-

ває небом і лукаво прибирає собі назву хмари, своєї копії, внесеної в каталог пам'яті. Не сподівайся, що телефон з'єднає тебе з тими номерами, які ти шукаєш. Чому б він мав з'єднати тебе з ними? Буде попросту те, що ти підготував і визначив — сумне відображення твого сподівання, ота почвара, яка сидить на столі й чухається, тремтячи від холоду. Розвали голову цієї почварі, розженися з центру в напрямку стіни і пробий її. Ах, як співають у помешканні нагорі! В цьому будинку є помешкання нагорі, де живуть люди, які не підозрюють, що ти живеш унизу, ми всі перебуваємо у скляній цеглині. І якщо раптом якась нетля сяде на ребро олівця і тріпотітиме, мов попелясте полум'я, поглянь на неї, я зараз дивлюся на неї, зримо відчуваю, як б'ється її крихітне серденько, і чую її, цю нетлю, яка бринить у застиглій скляній масі, — не все ще втрачено. Коли я відчиню двері і вийду на сходи, то зрозумію, що внизу починається вулиця; не вже апробована форма для лиття, не вже знайомі будинки, не готель навпроти: вулиця, жива лісова гущавина, де кожна мить може нападистися на мене, як магнолія, де розквітатимуть обличчя, коли я на них гляну, коли просунуся трохи вперед, коли ліктями, віями, нігтями вперто продиратимусь через масу скляної цегли і важитиму своєю головою, крок за кроком просуваючись уперед, аби піти купити на розі газету.

Інструкція до плачу

Лишивши осторонь його причини, обмежимося тим, як правильно плакати, розуміючи під цим плач, який не переростає в сцену і не ображає усмішку своєю синхронною і безсоромною схожістю. Звичайний, або простий плач складається із загального скорочення м'язів обличчя і спазматичного звуку, що супроводжується сльозами і шмарклями — останні з'являються наприкінці, бо плач закінчується в ту мить, коли людина енергійно сякається.

Аби заплакати, скеруйте свою уяву на себе, а якщо це неможливо через набуту звичку вірити в існування зовнішнього світу, то подумайте про качку, яку обсіли мурахи, або про ті бухти в Магеллановій протоці, в які ніхто й ніколи не заходить.

Коли виступлять сльози, ви, як і годиться, прикрийте обличчя долонями обох рук. Діти плакатимуть, затуливши лице рукавом і зазвичай у кутку кімнати. В середньому плач триває три хвилини.

Інструкція до співу

Спочатку розбийте в своєму домі дзеркала, звісьте додолу руки, упріться невидючим поглядом в стіну, *забудьтеся*. Проспівайте одну-єдину ноту, послухайте її зсередини. Якщо почуєте (але це станеться значно пізніше) щось схоже на охоплений страхом краєвид: з багаттями серед каміння, напівоголеними силуетами навпочіпки, то, думаю, ви будете на доброму шляху; так само, коли почуєте річку, якою плинуть за течією човни, помальовані у чорні й жовті барви, коли відчуєте смак хліба, дотик пальців, тінь коня.

Потім купіть собі підручник із сольфеджіо і фрак, і, будь ласка, не співайте в ніс і дайте спокій Шуману.

Інструкції-приклади про те, як боятися

В одному шотландському містечку продають книжки із чистою сторінкою, загубленою серед інших сторінок. Якщо читач доходить до цієї сторінки, коли б'є третю дня, він вмирає.

На Квірінальській площі в Римі є місце, про яке до XIX сторіччя знали втаємничені, з якого у повню видно, як поволі рухаються статуї Діоскурів*, які укоськують своїх коней, що стали дибки.

В Амальфі, там, де закінчується набережна, є пірс, що врізується в море і в ніч. Звідти чути, як десь за останнім маяком гавкає пес.

Один чоловік видавлює зубну пасту на щітку. І раптом бачить крихітну фігурку жінки, яка лежить горілиць, — із коралу чи, може, пофарбованої м'якушки.

Коли відчиняєш шафу, аби дістати з неї сорочку, звідти випадає старий відривний календар, який розсипається на окремі листочки і вкриває білизну тисячами брудних паперових метеликів.

Відомо про одного комівояжера, в якого розболівся лівий зап'ясток — якраз під наручним годинником. Коли він здер із себе годинника, бризнула кров: у рані було видно сліди дрібненьких зубів.

Лікар завершує обстеження і заспокоює нас. Його приглушений і теплий голос передує лікам, рецепт яких він зараз виписує, сівши за свій стіл. Час від часу він підводить голову і підбадьорливо нам усміхається.

* Діоскури — у давньогрецькій міфології: герої, брати-близнюки Полідевк (у римлян Поллукс) і Кастор, що брали участь у поході аргонавтів (тут і далі — примітки перекладача).

Нічого страшного, за тиждень з нами буде все гаразд. Ми, щасливі, зручніше вмощуємося в кріслі і розсіяно роздивляємося довкола. І раптом у сутіні під столом ми бачимо ноги лікаря. Штани в нього задерті до стегон, а на ногах — жіночі панчохи.

Інструкції до розуміння трьох знаменитих картин

Тіціанова «Любов небесна і любов земна»

На цій бридкій картині зображено чування біля труни на берегах ріки Йордан. Не часто невмілому художнику вдавалося підліше натякнути на сподівання світу на Месію, відсутність якого б'є у вічі. Відсутній на полотні, яке являє собою світ, він лізе в очі в непристойному зіві мармурового саркофага, водночас ангел, покликаний оповістити про воскресіння його тлінної плоті, незворушно чекає на з'яву знаків. Зайве пояснювати, що ангел — це оголена фігура, яка безсоромно виставляє напоказ свої прекрасні тілеса, перебрана Магдаленою: страшенний глум у той час, коли справжня Магдалена простує шляхом (де натомість множить зле богохульство у вигляді двох кроликів).

Хлопчик, який засунув руку в саркофаг, — це Лютер, тобто дідько. Про вбрану постать сказано, що вона символізує Глорію, коли та сповіщає, що всі людські амбіції поміщаються в горщику; але вона погано виписана і наводить на думку про фальш жасмину чи збіглу манну кашу.